

PALVELUOSUUSTOIMINNASSA OP-POHJOLA VAKAA YKKÖNEN

Kasvuyritykset alkavat erottua pienosuustoiminnassa

Osuustoiminta-lehti laskee suomalaisen palveluosuustoimintaan osuuspankit liikemerkkiin katsomatta, keskinäisen henki- ja vahinkovakuutustoiminnan sekä myös suuren osan uudesta pienosuustoiminnasta. OP-Pohjola-ryhmä on entistä selvemmin palveluosuustoiminnan ykkönen.

OP-Pohjola-ryhmä on kasvattanut tasaisesti asiakasomistajiensa määrää. Se nousi viime vuonna jo 1,35 miljoonaan. Ryhmä on myös parantanut vakavaraisuutta, joka oli suuria kilpailijoitaan parempi nousten 14 prosenttiin. Se on nykyisinä eurokriisiaikoina todellinen valtti, joka mahdollistaa häiriöttömän varainhankinnan ja luotonannon.

Myös pienemmät osuustoiminnalliset pankit, 36 POP Pankkia ja Tapiola pärjäsivät hyvin. Sen sijaan S-ryhmän perustamalle S-pankille viime vuosi oli heikko tuloksen tippuessa vajaan 8 miljoonaan euroon (-37 %). Kaikki pienetkin osuustoiminnalliset pankit ovat kuitenkin hyvin vakavaraisia. POP Pankeilla vakavaraisuus oli paras, 21,1 %.

Finanssialalla suomalaisen osuustoiminnan tilanne näyttyy sitä parempaan, mitä enemmän sitä verrataan tämänhetkiseen kansainväliseen tilanteeseen. Osuuspankit ovat myös maailmalla selviytyneet finanssikriisistä merkittävästi monia kilpailijoitaan paremmin (ks. esim. OT 6/08).

Satakunnan OP pankkien ykkönen

Osuuspankeissa liiketaloudellisen vertailun kolme parasta olivat kaikki fuusiopankkeja: kultaa otti Satakunnan Op, hopeaa Nakkila-Luvian Op ja pronssia Koillis-Savon Seudun Op. Kärki oli yllättävän tasainen.

Sen sijaan Askolan Osuuspankki nousi vertailun neljänneksi ilman fuusiota ja Lounaisrannikon OP fuusion kautta. Parhaat paikallisosuuspankit olivat Nivala-Järvikylän ja Petäjäveden POPit.

Parhaita jäsenbonusten maksajia olivat pienet osuuspankit: Nagu Andelsbanken, Pukkilan Op ja Utajärven Op. Parhaimman osuuspankin bonukset kohosivat keskimäärin noin 160 euroon asiakasomistajaa kohti, mediaani jäi sataseen.

Nopein jäsenmäärän kasvu oli Tiistenjoen, Siilinjärven ja Lammin POP Pankeilla. Vakavaraisuuden parhaita parantajia olivat puolestaan OP-Pohjola-ryhmään kuuluvat Pudasjärven, Kerimäen ja Kurun Osuuspankit.

Kilpa tiivistyy vakuutusallalla

Vakuutusallalla viime vuodet ovat merkinneet OP-Pohjola-ryhmän nousua vahinkovakuutuksen markkinaykköseksi. Kun ryhmä osti tänä vuonna itselleen Skandian, niin se nousi myös vapaaehtoisten henki- ja eläkevakuutusten markkinaykköseksi. Tosin vahinkovakuutuksessa suurimman asema siirtyy fuusion tuloksena ensi vuonna aloittavalle keskinäiselle LähiTapiolalle.

Taistelu ykköspaikasta käynnistyy ankarana. OP-Pohjola on ilmoittanut ottavansa ykkösen aseman takaisin.

Pienempiä keskinäisiä vakuuttajia ovat Fennia, Turva ja itsenäisen tien valinnut Pohjantähti. Uusi kotimainen vahinkovakuuttaja aloittaa lähiaikoina, kun POP Vakuutus kertoo tuovansa markkinoille uutta tapaa toimia ja uusia tuotteita.

Koulut ja yritysneuvonta kiinnostumassa osuustoimintamallista

Eryteisesti palvelualueilla on edelleen eri puolilla paljon tarpeita ja käyttämättömiä mahdollisuuksia pienosuuskunnille. Vain muutamilla alueilla on viime vuosina tehty aktiivisesti työtä osuustoimintayrittäjyyden edistämiseksi. Niillä myös tulokset näkyvät myönteisenä kehityksenä. Näin on esimerkiksi Pirkanmaalla ja Jyväskylän Tiimiakatemiassa, jossa opetukseen kehitetty osuuskuntamalli on levinnyt sekä Suomessa että useisiin muihin maihin.

Uutta virettä lähivuosina epäilemättä syntyy, kun koulut ja yritysneuvonta ovat nyt vähitellen kiinnostumassa osuustoimintamallista.

Pienosuustoiminnan työllisyysvaikutuksen arvioidaan olevan n. 5 000 kokoaikaisiksi laskettuna. Useiden etenkin aloittavien osuuskuntien työllistyvyys on useimmiten keikkaluontoista, mutta se on monille hyvin tärkeä silta työelämään. Lisäksi osa esimerkiksi nuorista nimenomaan haluaa tehdä töitä vain osa-aikaisesti.

Uusia osuuskuntia perustettiin viime vuonna 213 (+40 kpl). Poistojen jälkeen todellinen lisäys oli 158 osuuskuntaa. Yhteensä suomalaisia osuustoimintayrityksiä oli vuoden vaihteessa 4 542.

Pienosuustoiminnan kymmenen suurinta

Osuustoiminta-lehti selvitti, mistä löytyvät kymmenen suurinta uusosuuskuntaa. Suurin ja samalla vanhin oli jo syksyllä 1987 aloittanut espoolainen Kilon Osuus-Auto. Sen viime vuoden liikevaihto oli kasvanut 7,7 miljoonaan euroon ja se työllisti sata ihmistä.

Toisena oli valtakunnallisesti toimiva Viittomakielialan Osuuskunta Via ja kolmantena telakoilla toimiva Osuuskunta Meriasennus. Vian noin 4,2 miljoonan liikevaihto oli 13 %:n kasvussa, mutta telakoiden vaikea tilanne heijastui viime vuonna Meriasennuksen toimintaan tiputtaen sen liikevaihdon 7,5 miljoonasta 4,1 miljoonaan euroon.

Seuraavina kasvuyritysten listalla olivat Espoon Electros, uusikaupunkilainen Taitovakka, espoolainen Monella, lempääläinen Lempesti, Lappeenrannan Oskarit, vaasalainen Jelppis-Tiimi ja Kainuun Kanerva.

Kymmenen suurinta pienosuuskuntaa tarjosivat yhteensä noin 600 uutta työpaikkaa. Niiden yhteinen jäsenmäärä oli 350, keskimäärin 46,5 jäsentä per osuuskunta.

Mauno-Markus Karjalainen

OSUUSTOIMINTA-LEHDEN ANALYYTIKKOTIIMI 2012:

Vetäjä: toimituspäällikkö Mauno-Markus Karjalainen

Analyttikot: ekonomi Jorma Savolainen, ekonomisti Yrjö Kotisalo, tutkimuspäällikkö Pasi Saarnivaara, PTT:n tutkimusjohtaja Perttu Pyykkönen ja ekonomisti Hanna Karikallio sekä maatalousekonomistit Tapani Yrjölä ja Stefan Bäckman

Toimittajat: Riku-Matti Akkanen ja Antti Mustonen

LISÄTIETOJA: toimituspäällikkö Mauno-Markus Karjalainen, Osuustoiminta-lehti, 09 – 4767 5588, 040 – 778 1129,

mauno-markus.karjalainen@pellervo.fi

Muut Osuustoiminnan Vuosikirjan 2012 tiedotteet:

- **VALIO SUOMEN PARAS OSUUSTOIMINTAYRITYS (tuottajaosuustoiminta)**
- **S-RYHMÄ SELVIN VOITTAJA (kuluttajaosuustoiminta)**

Ks. myös taulukko ”Osuustoimintayritykset 2011”, www.osuustoiminta.coop/ot